

INSPIRATION TIL UNDERVISNING

// SAMFUNDSFAG

Antisemitisme på internettet

Læreruddannelsen

Varighed: 6 lektioner

Udarbejdet af Daniel Panduro

// INDHOLD

- 2 // Indhold
- 3 // Faglig ramme, formål og læringsmål
- 4 // Inspiration til lektionsforløb
- 5 // Opstart og rammesætning
- 8 // Faglig fordybelse og analyse
- 10 // Kontroversielle emner
- 12 // Evaluering og outro
- 14 // Materialer og ressourcer
- 15 // Forslag til videre læsning og fordybelse

// FAGLIG RAMME, FORMÅL OG LÆRINGSMÅL

Dette forløb om antisemitisme er målrettet samfundsfag i læreruddannelsen. Forløbet er tilrettelagt over seks lektioner med en tydelig progression, hvor hver lektion bygger videre på den foregående. Forløbet kan gennemføres samlet eller tilpasses lokalt, fx ved at samle lektioner to og to eller udvælge enkelte lektionsforløb, så det passer til holdets behov og din didaktiske tilrettelæggelse.

Forløbet tager afsæt i *Håndbog om antisemitisme* og vil referere til kapitler i håndbogen og andre materialer, du som underviser kan bruge, når du tilrettelægger dit forløb.

FORLØBSBESKRIVELSEN INDEHOLDER

- Et overblik over forløbets faglige ramme og forankring i samfundsfag
- En tydelig formulering af forløbets formål og de studerendes læringsudbytte
- En konkret plan for hver lektion med læringsaktiviteter, materialer, organisering og estimeret tidsforbrug
- Forslag til videre læsning og fordybelse

Undervisningsforløbet har til formål både at hjælpe lærerstuderende i samfundsfag med at identificere skjulte og åbenlyse antisemitiske holdninger på internettet og at diskutere, hvordan man kan arbejde med ytringsfrihed, kritik og beskyttelse af etniske og religiøse minoriteter. Forløbet peger særligt ind i de politologiske og internationale politiske elementer i samfundsfagsundervisningen.

Forløbet forholder sig særligt til spørgsmålet om antisemitismens aktuelle former og udtryk og kan ligeledes bruges som et emne, der åbner for en bredere diskussion om kontroversielle emner i undervisningen.

I håndbogens afsnit om sociale medier bliver du klogere på, hvordan antisemitiske ytringer og narrativer kommer til udtryk online – både i åbenlyse og mere skjulte former som humor, memes og kodet sprog – samt hvordan disse kan identificeres og didaktisk bearbejdes i undervisningen.

Forløbet kan med fordel inddrage en lang række af samtalekortene fra korttype A, for eksempel kort nr. 3, 6, 7, 8, 11.

// LÆRINGSUDBYTTE

Efter forløbet forventes de studerende at kunne:

- Være bevidste om, hvordan antisemitisme viser sig både åbenlyst og mere skjult på sociale medier.
- Analysere, i hvilken grad antisemitiske ytringer viser sig i andre grupper end de åbenlyst racistiske.
- Reflektere over, hvilke pædagogiske/didaktiske og/eller politiske initiativer der kan igangsættes for at dæmme op for antisemitisme.
- Udvikle en undervisning i samfundsfag, der behandler antisemitiske problemstillinger.

Antisemitisme og jødedommen er ikke et selvstændigt indholdsområde i samfundsfag, som det for eksempel er i kristendomskundskab, men antisemitisme kan anvendes som en relevant og aktuel case i forhold til arbejdet med kontroversielle emner og digitale ytringer. Derudover kan forløbet give indsigt i de alment pædagogiske og didaktiske overvejelser, man som lærer skal gøre sig, når man underviser i et multikulturelt og multireligiøst klasserum.

Undervisningen består ud over en opstart med et anslag og evaluering og outro af tre nedslag:

- To definitioner af antisemitisme
- Analyse af screenshots
- Undervisning i kontroversielle emner

// INSPIRATION TIL LEKTIONSFORLØB

// FORBEREDELSE

Brug håndbogen aktivt. Hent viden om antisemitisme som historisk og nutidigt fænomen, herunder vold, forfølgelse, fornægtelse og forvrængning (som er udbredt særligt på sociale medier og via AI-genereret indhold).

Arbejd målrettet med samtalekortene. Brug de tre korttyper: a) udsagn, b) personlige fortællinger, c) billeder/fotos som afsæt for dialog og perspektivering.

Inddrag intro- og outropresentationen. Brug den til at introducere temaet (fx via explainervideo), aktivere de studerendes for forståelse og sætte tydelige rammer for samtalen med fokus på respekt, nysgerrighed, samtaleformer og gruppedynamik.

Find alle materialer på
historielab.dk/antisemitisme

// OPSTART OG RAMMESÆTNING

1. LEKTION

(vejledende tid 45 min.)

| 45 min.

Opstartsfase

Find og indsæt casefoto i intropræsentationen inden undervisningen.

Med afsæt i intropræsentationen arbejder lektionen med at opbygge et fælles begrebsapparat for antisemitisme, så de studerende får et fælles sprog og et deskriptivt grundlag for at analysere og diskutere antisemitisme i en samfundsfaglig kontekst.

Brug intropræsentationen inkl. tilhørende spørgsmål og aktiviteter.

Du kan med fordel inddrage håndbogens afsnit om det multiperspektiviske læringssyn, som understreger vigtigheden af, at de studerende arbejder med at se og analysere problemstillinger fra forskellige perspektiver for at udvikle en nuanceret og reflekteret forståelse.

Anslag

Anslaget består i, at du som underviser har printet en række screenshots fra internettet – både nogle, der helt åbenlyst er antisemitiske, nogle, der er skjult antisemitiske, og nogle, der ikke er antisemitiske. Kategorien "Ved ikke" kan bruges til at placere tvivls-tilfælde. Holdet bliver inddelt i en række grupper, der hver især skal sortere de forskellige screenshots i disse tre kategorier.

Bud på screenshots kan fx findes ved at søge på "antisemitic hateful memes" og "antisemitic emojis" og udvælge både memes og kommentarfelter, der kan danne grundlag for klassens sorteringsøvelse.

Du kan også bruge eksemplet på næste side til fælles drøftelse.

Organisering:

Individuelt og i plenum

Materialer:

Intropræsentationen

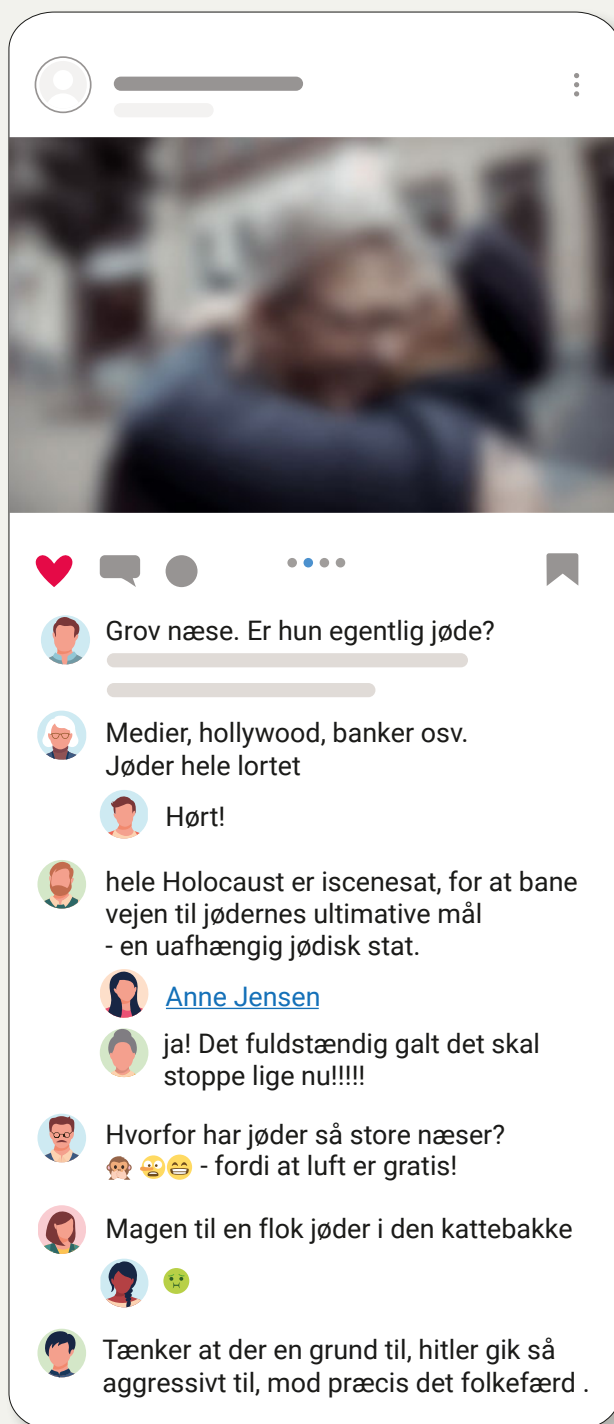
Kilde til casefoto:

Mads Klitgaard:
Chokerende syn i københavnsk park:
Børn stillede sig på række bag hagekors – så begyndte de at heile, København Liv, 20. marts 2025

Søgeord: København-Liv, skaterpark, hagekors

// FORMÅLET MED LEKTIONEN

Formålet med lektionen er at etablere et trygt og professionelt læringsrum omkring et norm- og værdifølsomt tema samt at give de studerende et fælles fagligt udgangspunkt for arbejdet med antisemitisme som en del af samfundsfagets behandling af kontroversielle emner og digitale ytringer.

// FAGLIG FORDYBELSE OG ANALYSE

2.-3. LEKTION

(vejledende tid 90 min.)

90 min. To definitioner af antisemitisme

De studerende skal læse de to definitioner af antisemitisme og forholde sig til, hvilke handlinger der er tilladte ifølge de to og forklare forskelligheder og ligheder.

Jerusalem-deklarationen om antisemitisme:

"Antisemitisme er diskrimination, fordomme, fjendtlighed eller vold mod jøder, fordi de er jøder (eller mod jødiske institutioner, fordi de er jødiske)."

International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) – definition:

"Antisemitisme er en bestemt opfattelse af jøder, der kan udtrykkes som had mod jøder. Retoriske og fysiske former for antisemitisme rettes mod jødiske og ikke-jødiske enkeltpersoner og/eller deres ejendom samt institutioner og religiøse samlingssteder, der tilhører jødiske samfund."

Analyse af screenshots

De studerende skal forholde sig til, hvordan de screenshots, de sorterede indledningsvist, vil være henholdsvis problematiske og uproblematisk i henhold til de to forståelser. Eventuelt med hjælp fra denne artikel:

[33 danske jøder: Regeringens definition af antisemitisme udvander begrebet og svigter kampen mod jødehad \(Altinget\)](#)

Forslag til analysetabel:

Screenshot nr.	Første vurdering	Type ytring	Hvorfor?	IHRA: Antisemitisk? (Ja/Nej/Hvorfor)	Jerusalem-deklarationen: Antisemitisk? (Ja/Nej/Hvorfor)	Er der forskel?
1						
2						

I forhold til hvilken type ytring der er tale om, kan de studerende hente inspiration fra nedenstående typologier, men de kan også selv definere typer:

- Kritik af Israel/den israelske regering
- Konspirationsteori
- Humor/satire/meme
- Dehumanisering
- Generalisering og stereotyper ("alle jøder...")

Organisering:
Gruppearbejde

Materialer:
Præsentation med analysetabel eller udkast til analysetabel

// KONTROVERSIELLE EMNER

4.-5. LEKTION

(vejledende tid 90 min.)

| 90 min.**Kontroversielle emner**

Kontroversielle emner er defineret som "emner, som vækker stærke følelser og skaber spændinger i samfund". Antisemitisme er et klassisk eksempel på et kontroversielt emne.

De studerende læser side 40-42 i *Hvordan taler man nemt om det svære*:

Hvordan taler man nemt om det svære? (EMU)

Med udgangspunkt i undervisningsstrategierne skal de studerende i grupper definere, hvilken strategi de vil anlægge til deres egen undervisning.

De studerende skal udarbejde en skitse (maks. én side) med et forslag til undervisningsaktivitet om antisemitisme. Skitsen bør indeholde:

- Klassesetning, varighed og forløb
- 2-3 konkrete læringsmål for eleverne
- Minimum én konkret undervisningsaktivitet beskrives
- Didaktisk begrundelse for aktiviteten

Organisering:
Gruppearbejde**Materialer:**
Hvordan taler man nemt om det svære?
Hvordan taler man nemt om det svære? (EMU)

// EVALUERING OG OUTRO

6. LEKTION

(vejledende tid 45 min.)

45 min. Evaluering og outro

De studerende præsenterer deres aktiviteter og får feedback på dem.

Samtalekortene lægges efter præsentation og feedback i en bunke midt i lokalet. De studerende trækker på skift et kort og stiller spørgsmålene til en anden studerende, der svarer. De studerende får derefter mulighed for at udfordre svaret. Efter en kort samtale om dilemmaet bytter de samtalekort og går derefter ud og finder en ny samtalepartner.

Brug outropræsentationen. Formålet er, at de studerende får erfaringer med og selv gør sig refleksioner over undervisning i antisemitisme.

Outroen til forløbet er bygget op om tre øvelser:

- I den første øvelse får den enkelte studerende mulighed for egen refleksion.
- I den næste øvelse læser du som underviser udsagnene op. Efter hvert udsagn gives 10-15 sekunders stilhed, hvor de studerende kan overveje, hvor de vil stille sig på linjen.
- I den sidste øvelse deler de studerende i plenum, hvad de har taget med sig fra arbejdet med antisemitisme i én sætning. Ingen respons, ingen diskussion, idet alle lytter til hinanden.

Organisering:
Gruppearbejde og plenum

Materialer:
Samtalekort

// MATERIALER OG RESSOURCER

Hvordan taler man nemt om det svære?

https://emu.dk/sites/default/files/2019-10/Hvordan%20taler%20man%20nemt%20om%20det%20sv%C3%A6re_0.pdf

Tech-giganternes manglende moderation af antisemitisk indhold

<https://djs.dk/wp-content/uploads/tech-giganternes-manglende-moderation-af-antisemitisk-indhold-akvah-februar-2026.pdf>

33 danske jøder: Regeringens definition af antisemitisme udvander begrebet og svigter kampen mod jødehad

<https://www.altinget.dk/artikel/kaere-regering-joeder-er-ikke-staten-israel-og-antisemitisme-er-ikke-israelkritik>

IHRA's arbejdsdefinition af antisemitisme

<https://holocaustremembrance.com/resources/ihras-arbejdsdefinition-antisemitisme>

Jerusalem-deklaration om antisemitisme

<https://jerusalemdeclaration.org/wp-content/uploads/JDA-Danish.pdf>

// FORSLAG TIL VIDERE LÆSNING OG FORDYBELSE

Hvis du ønsker at fordybe dig yderligere i emnet, kan du med fordel læse den tilhørende *Håndbog om antisemitisme*. Her finder du en grundig introduktion til antisemitismens historiske rødder og nutidige udtryksformer samt konkrete eksempler fra både undervisning og samfund. Håndbogen giver samtidig didaktiske perspektiver på, hvordan du kan arbejde med komplekse og potentielt kontroversielle emner i undervisningen.

Du kan også finde yderligere inspiration i referencelisten bagerst i håndbogen, hvor der er samlet relevante rapporter, artikler og undervisningsressourcer til videre arbejde.

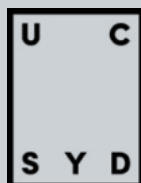
DU STÅR MED EN DEL AF ET SAMLET UNDERVISNINGSMATERIALE

Hent materialet her: historielab.dk/antisemitisme

Dette undervisningsmateriale består af forsknings-baserede og undervisningsrettede materialer om antisemitisme til lærer- og pædagoguddannelserne. Materialerne kan bruges samlet eller hver for sig og rummer:

- Et kort webinar med introduktion og inspiration
- En faglig og didaktisk håndbog
- Samtalekort til refleksion og dialog
- Konkret inspiration til undervisning

Materialerne understøtter arbejdet med at forstå, identificere og undervise i antisemitisme samt håndtere dilemmaer og følsomme emner i professionel praksis.

VIA University
College

